
Tidslinje: Israel-Palestina-konflikten

1897 publicerar Theodor Herzl sitt klassiska verk *Der Judenstaat*. Herzl belyste judarnas utsatta situation i Europa och menade att det enda sättet att undgå förtryck och anti-semitism var genom att bilda ett judiskt hemland.

Sionismen – ideologin bakom den judiska nationalismen – fick en ordentlig skjuts framåt i början av 1900-talet och utnyttjades av Storbritannien för att vinna inflytande. Det gäller inte minst den så kallade Balfourdeklarationen 1917, som innebar att den brittiska regeringen stödde förslaget att upprätta ett judiskt hemland i territoriet Palestina.

Antalet judar som flyttade till Palestina ökade dramatiskt i början av 1900-talet. Det ledde snart till konflikter med majoritetsbefolkningen, som bestod av arabiska muslimer. Den arabiska revolten 1936–39, som föregåtts av flera års protester mot det brittiska styret och judarnas ökade inflytande, blev något av en brytpunkt och upprinnelsen till dagens palestinska motståndsrörelse.

FN:s generalförsamling föreslår att det brittiska mandatet Palestina ska delas in i två stater, en för judar och en för araberna. Men samtliga arabiska stater vägrar gå med på planen, varpå krig bryter ut 1948.

Israel segrar i kriget och drygt 700 000 palestinier flyr eller lämnar området. Bland israeliska judar kallas detta "Självständighetskriget", medan palestinerna hänvisar till händelsen som "Al-Nakba", eller "Katastrofen".

Efter kriget tar Jordanien kontroll över Västbanken och Östra Jerusalem.

FN:s resolution 194 hävdar att palestinska flyktingar har rätt att återvända – de som inte vill ska kompenseras av staten Israel.

I Sexdagarskriget 1967 visar Israel sin militära styrka och segrar över de arabiska arméerna. Israel tar över kontroll av Gaza och Sinaihalvön från Egypten. FN kräver att Israel drar sig tillbaka från de ockuperade områdena. Resolutionen blir också grunden för framtida förhandlingar mellan Israel, palestinerna och de arabiska länderna.

1970 dör tusentals i Jordanien efter att jordanska styrkor och palestinier hamnat i konflikt. Kung Hussein är frustrerad över att den palestinska politiska ledningen, som lever i exil i Jordanien, blandar sig i landets politik.

1973 genomför Syrien och Egypten en överraskningsattack på Israel. Trots vissa framgångar lyckas man inte vinna tillbaka Golanhöjderna eller Sinai.

Tidslinje: Israel-Palestina-konflikten

1974 deklarerar Arabförbundet att PLO är den officiella talespersonen för palestinierna.

Egyptens president Anwar Sadat och Israels premiärminister Menachem Begin får Nobels fredspris 1979 efter att ha skrivit under Camp David-avtalet som innebar fred mellan de två länderna. Detta var också första gången ett arabiskt land erkände Israels existens. Sadat mördas 1981 av tre egyptiska soldater.

Israel invaderar södra Libanon 1982 för att blockera Hezbollah, en shiitisk grupp med kopplingar till Iran. Den israeliska armén når så långt som Beirut och tvingar bort Yasser Arafats PLO, som istället flyttar sitt högkvarter till Tunisien.

I mitten av 1980-talet lämnar Israel Libanon, bortsett från en så kallad säkerhetszon i syd.

Den första palestinska intifadan pågår mellan 1987–1993. Motståndsrörelsen får massivt stöd bland palestinier i Västbanken och Gaza som motsätter sig den israeliska ockupationen.

Fredskonferensen i Madrid 1991 är första gången som arabiska stater (bortsett från Egypten) sitter ner med representanter för Israel. 1993 skriver Yasser Arafat och den israeliska premiärministern Yitzhak Rabin under Oslo-avtalet som bland annat innebär att PLO får begränsad autonomi i Västbanken och Gaza, mot att man erkänner Israels rätt att existera. Detta blev också inledningen på den så kallade Oslo-processen; parterna hade dock inte enats om de svåraste frågorna. Det skulle bli en gradvis process som ännu inte nått fram till sitt mål.

Jordanien och Israel skriver på ett fredsavtal 1994.

Det militanta islamistiska Hamas dödar 57 israeler i en attack 1996. Gruppen vägrar acceptera Osloprocessen och förhandlingar med Israel.

År 2000. Ett försök att nå ett slutligt fredsavtal misslyckas, främst på grund av oenighet kring Jerusalem och palestinska flyktingars rätt att återvända.

Israels Ariel Sharon besöker Tempelberget i Jerusalem, vilket leder till palestinska protester. Dessa utmynnar sedan i våldsamheter och den så kallade Al-Aqsa-intifadan.

2002 blir ett våldsamt år. Israel återockuperar mark på Västbanken och påbörjar bygget av den kontroversiella separationsmuren.

2003 blir Mahmoud Abbas palestinsk premiärminister.

Tidslinje: Israel-Palestina-konflikten

Israels Sharon och palestiniernas Abbas kommer överens om att stoppa våldet. Israel drar sig tillbaka från Gaza – och lämnar därmed kustenklaven efter 38-års ockupation.

Israel strider mot Hezbollah i Libanon. 1100 libaneser och 156 israeler mister livet.

En skakig koalition mellan Hamas i Gaza och Fatah på Västbanken kollapsar år 2007. Hamas hade tidigare vunnit i valen, vilket ledde till sanktioner och isolering från EU, USA och Israel. Den territoriella och politiska konflikten mellan Hamas och Fatah lever vidare och är idag en av orsakerna till att palestinierna har svårt att visa upp en enad front.

2008–2009 utbryter krig mellan Hamas och Israel. 13 israeler och 1391 palestinier mister livet enligt BBC. Israel isolerar Gaza via land, luft och hav. Samtidigt blir Egypten föremål för kritik eftersom landet vägrar öppna Rafah-övergången – detta, menar den egyptiska regimen, skulle innebära att man erkände Hamas.

2012 hamnar Hamas och Israel åter igen i våldsamma stridigheter. Israel har dödat en av ledarna i Hamas och den islamistiska gruppen skjuter raketer mot civila israeler och Israel svarar med stridsflyg och en militär offensiv. Sex israeler och 167 palestinier dör enligt BBC.

2014 sker det igen. Krig i Gaza. Denna gång i ännu större omfattning. Det höga antalet civila dödsoffer på den palestinska sidan medför massiv internationell kritik mot Israel. 2104 palestinier och 72 israeler omkommer.

Fredsprocessen har stannat upp. Ett försök från Obama-administrationen att återuppliva förhandlingarna misslyckades. Enligt många bedömare är en lösning längre bort än någonsin. Den palestinska ledningen på Västbanken har förlorat legitimitet, och motståndsrörelsen har decentraliserats, vilket blev särskilt tydligt i och med den så kallade "kniv-intifadan" 2015–2016. Samtidigt fortsätter Israel att expandera sina bosättningar, betraktade som illegala enligt internationell rätt.